

Aan MINDEF en STASDEF
Van DGB
Afgestemd met COMMIT, HDFC, DJZ, DCO, EZK, BZ
In afschrift aan

TER BESLISSING

Datum
14 maart 2024

Onze referentie
BS2024008692

Nota

BNC-fiche Europese Defensie Industrie Strategie (EDIS) en
Europese Defensie Industrie Programma (EDIP)

Opgesteld door

Beleidsmedewerker
KD:Ambtelijke leiding
M

@mindef.nl

Aantal bijlagen

2

Aanleiding

Op 5 maart 2024 presenteerde de Commissie de mededeling Europese Defensie Industrie Strategie (EDIS) en het wetgevende voorstel Europese Defensie Industrie Programma (EDIP). In nauwe samenwerking met EZK is een BNC-fiche opgesteld waarin zowel de mededeling als de verordening worden geapprecieerd. Op verzoek van de Kamer wordt de versnelde procedure voor de het BNC-fiche gevolgd, met verzending aan de Kamer na de MR op 28 april 2024.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud en het aanbieden van dit BNC-fiche aan de BNC besluitvormingscyclus. Gegeven de reactie- en behandeltermijnen voor BNC-fiches dient u uiterlijk vrijdag 15 maart 2024 voor het einde van de dag te reageren.

Kernpunten

Over de belangrijkste onderdelen uit EDIS en EDIP bent u eerder middels een bulletin per mail geïnformeerd (bijlage). Hieronder volgen de belangrijkste aandachtspunten uit de geadviseerde kabinetsappreciatie. Over het algemeen wordt voorgesteld het kabinet een positief oordeel te laten vellen over de mededeling en de verordening die concrete maatregelen bevatten om de Europese Defensie Technologische en Industriële Basis (EDTIB) te versterken.

- Om in Europa de eigen strijdkrachten in het licht van de verslechterde veiligheidssituatie beter gereed te kunnen stellen en om de militaire steun aan Oekraïne te kunnen blijven voortzetten, is versterking van de Europese defensie-industrie hard nodig. De voorstellen uit het EDIS en EDIP dragen bij aan versterking van de defensie-industrie, o.a. door stimulatie van gezamenlijke aanschaf, het beter inzichtelijk maken van de mogelijkheden van de Europese Defensie Industrie, en het bieden van financieringsmogelijkheden voor MKB en mid-cap defensiebedrijven.
- In het fiche worden onder andere het voortzetten van de EU-instrumenten ASAP en EDIRPA, ter ondersteuning van het opschalen van de productiecapaciteit en het stimuleren van gezamenlijke aanschaf, positief geapprecieerd.
- Ook wordt voorgesteld positief te reageren op het voorstel om deelname van Oekraïne aan gezamenlijke aanschaf en ondersteuning voor opschaling productiecapaciteit van de Oekraïense DTIB mogelijk te maken in EDIP.
- Daarnaast wordt voorgesteld om het belang van materieelsamenwerking met niet-geassocieerde partnerlanden, zoals NAVO-bondgenoten die geen EU lidstaat zijn, naar voren te brengen. In dat kader wordt voorgesteld bijvoorbeeld in te zetten op het verwerven van productielicenties van entiteiten afkomstig uit niet-geassocieerd derde landen met budget vanuit de verordening, waardoor productie in EU mogelijk wordt gemaakt.

[Rolverdeling Commissie, EDA en lidstaten Europese defensiesamenwerking]

- In EDIS en EDIP zitten voorstellen t.a.v. gebied van prioriteitstelling, defensieplannings- en aanschafprocessen.
- De Commissie krijgt hierin een stevige rol, onder meer met de mogelijkheid voor de Commissie om *European Defence Projects of Common Interest* (EDPCI) te identificeren, de *Defence Industrial Readiness Board* (Board) onder co-voorzitterschap van de CIE en de HV een rol te laten spelen op gebied van coördinatie van plannings- en aanschafprocessen en instemmende bevoegdheid bij besluitvorming over het wel/niet instellen van een *Structure for European Armament Programme* (SEAP).
- De rol van de commissie is te verklaren uit het feit dat Commissie gelden ter beschikking stelt waar zij voorwaarden aan wil stellen. Ook beschikt de commissie over doorzettingsmacht en is zij in beginsel neutraal.
- De afgelopen jaren zijn gezamenlijke capaciteitsontwikkeling- en aanschafprocessen nog onvoldoende van de grond gekomen, zo is de analyse die ten grondslag ligt aan het voorstel. De voorgestelde maatregelen maken Europese defensiesamenwerking aantrekkelijker voor lidstaten. Een grotere rol voor de Commissie, met daarbij een zekere doorzettingsmacht, zou positief kunnen bijdragen aan meer Europese defensiesamenwerking.
- Tegelijkertijd zijn zeggenschap over prioriteitsstelling, defensieplanning- en aanschafprocessen bij uitstek competenties die tot de bevoegdheid van de lidstaten horen.
- Inzet fiche: voorgesteld wordt om de voorstellen van de Commissie ter bevordering van gezamenlijke ontwikkeling- en aanschaf van capaciteiten in beginsel positief te appreciëren.
- Daarbij wordt voorgesteld om in te zetten op een rolverdeling tussen de Commissie, het EDA en de lidstaten die passend is op gebied van Europese defensiesamenwerking. Daarbij is de inzet dat lidstaten, o.a. via het EDA, zeggenschap hebben over prioriteitsstelling, defensieplannings- en aanschafprocessen. De Commissie richt zich in beginsel op industriebeleid, het creëren van financiële prikkels en het initiëren van regelgeving.

[Leveringszekerheidsregime]

- Om de Europese defensie te versterken is het van belang dat de EDTIB verzekerd is van toelevering van componenten en grondstoffen voor defensieproducten, ook in tijden van crisis. De Commissie stelt daartoe in de verordening een leveringszekerheidsregime voor, inclusief twee crisismechanismen die door de Raad kunnen worden geactiveerd.
- Inzet fiche: voorgesteld wordt de maatregelen gericht op het verbeteren van leveringszekerheid van defensieproducten, vooral in tijden van crisis te verwelkomen.
- Zo wordt voorgesteld positief te reageren op het voorstel om de gezamenlijke inkoop door de Commissie, op verzoek van de lidstaten, van grondstoffen en componenten ten behoeve van het aanleggen van strategische reserves.
- Daarbij wordt voorgesteld aan te geven dat het kabinet van mening is dat een gezamenlijke inkooprol voor defensie-(eind)producten beter belegd kan worden bij de daarvoor bestemde inkooporganisaties van militaire producten, die over de benodigde capaciteit en ervaring beschikken.
- Ook is het kabinet kritisch op de bevoegdheid van de Commissie om, op verzoek van lidstaten, bestellingen van defensie-(eind)producten te prioriteren, als er sprake is van een door de raad geactiveerde veiligheidscrisisfase. Prioritering door de Commissie mag niet ten koste gaan van individuele bestellingen van lidstaten, omdat dit effect kan hebben op de planningsprocessen en gereedstelling van de krijgsmacht.

Toelichting

Overige belangrijke aandachtspunten

- Voorgesteld wordt aandacht te vragen voor het bevorderen van grensoverschrijdende industriële samenwerking binnen de EU, omdat een regelgevend kader om dit te bewerkstelligen in EDIS en EDIP ontbreekt.
- Daarnaast wordt voorgesteld aan te geven dat het kabinet veel belang hecht aan een goede samenwerking tussen de EU en de NAVO, en dat het dit belang graag nadrukkelijker terug ziet komen in de verordening.
- EDPCI: de Commissie kan volgens de verordening overgaan tot identificatie van EDPCI's na raadpleging van de op te richten *Defence Industrial Readiness Board*, en moet rekening worden gehouden met de opvattingen van lidstaten.
- Voor het aanwijzen van EDPCI's zouden lidstaten momenteel gebruik kunnen maken van de EDA-instrumenten de *Capability Development Priorities* (CDP) en de *Coordinated Annual Review on Defence* (CARD). Het opstellen van een nieuw instrument kan leiden tot onnodige duplicatie en versnippering van de huidige inspanningen. Het EDA kan ook worden versterkt om EDPCI's in dat kader te laten identificeren.
- SEAP: in EDIS en EDIP introduceert de Commissie een SEAP als juridisch raamwerk om materieelsamenwerking aantrekkelijker te maken.
- Materieelsamenwerking middels een SEAP wordt onder andere gestimuleerd met mogelijke financiële steun uit EDIP, vereenvoudigde aanbestedingsprocedures, gestandaardiseerde procedures voor projectmanagement en een mogelijke btw-vrijstelling die bij gezamenlijke aanschaf door de SEAP geldt.

Financiële overwegingen

Uit het besluit in te stemmen met het BNC-fiche volgen geen directe financiële consequenties voor Defensie. Het besluit past binnen het huidige meerjarig financieel kader 2021-2027.

Juridische overwegingen

Uit de verordening volgen niet direct juridische verplichtingen. De exacte juridische gevolgen dienen aan een nadere analyse te worden onderworpen, bijvoorbeeld welke gevolgen de juridische structuur die wordt gekozen voor een SEAP heeft.

Communicatie

De mededeling en de verordening kunnen rekenen op veel (internationale) media-aandacht. DCO zorgt voor passieve lijnen van woordvoering op basis van het BNC-fiche.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de steller en de ondertekenaar worden gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

Datum
14 maart 2024
Onze referentie
BS2024008676

Aan MINDEF en STASDEF
Van
Afgestemd met COMMIT, HDFC, DJZ, DCO, EZK, BZ
In afschrift aan

TER BESLISSING

Datum
26 maart 2024

Onze referentie
BS2024011227

Opgesteld door

Sr Beleidsmdw
KD:Ambtelijke leiding
T
@mindef.nl

Aantal bijlagen

1

Nota

BNC-fiche Europese Defensie Industrie Strategie (EDIS) en Europese Defensie Industrie Programma (EDIP)

Aanleiding

Het BNC-fiche over de mededeling Europese Defensie Industrie Strategie (EDIS) en het wetgevende voorstel Europese Defensie Industrie Programma (EDIP) van de Europese Commissie is voorafgaand aan behandeling in de BNC aan u voorgelegd. Na behandeling in de BNC-besluitvormingscyclus is het fiche op een aantal punten gewijzigd en staan er nog een aantal discussiepunten open. Op verzoek van de Kamer wordt de versnelde procedure voor de het BNC-fiche gevolgd, met verzending aan de Kamer na de MR op 28 maart 2024.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud en het doorgeleiden van het BNC-fiche naar de MR van 28 maart, incl. de twee openstaande discussiepunten over eurobonds en de EIB. Gegeven de reactie- en behandeltermijnen voor BNC-fiches dient u uiterlijk dinsdag 25 maart 2024 voor het einde van de dag te reageren.

Kernpunten

Hieronder volgen de belangrijkste openstaande discussiepunten in het BNC-fiche.

- Er volgen twee discussiepunten uit de CoCo: eurobonds en financiering door EIB.
- [Eurobonds] [redacted]
- [redacted]
- De drie opties voor een passage in het BNC-fiche zijn in afnemende mate van voorkeur:
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
- [redacted]
- Obv uw reactie op de discussiepunten ontvangt u annotatie ter voorbereiding op MR.

Toelichting

Financiële overwegingen

Uit de verordening volgen niet direct juridische verplichtingen. De exacte juridische gevolgen dienen aan een nadere analyse te worden onderworpen, bijvoorbeeld welke gevolgen de juridische structuur die wordt gekozen voor een SEAP heeft.

Juridische overwegingen

Uit de verordening volgen niet direct juridische verplichtingen. De exacte juridische gevolgen dienen aan een nadere analyse te worden onderworpen, bijvoorbeeld welke gevolgen de juridische structuur die wordt gekozen voor een SEAP heeft.

Communicatie

De mededeling en de verordening kunnen rekenen op veel (internationale) media-aandacht. DCO zorgt voor passieve lijnen van woordvoering op basis van het BNC-fiche.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Onder 'Kernpunten' zijn passages gelakt die betrekking hebben op de inhoud van interne discussies tussen de verschillende betrokken ministeries tijdens de besluitvorming. Dit raakt de eenheid van kabinetsbeleid waardoor deze informatie niet openbaar wordt gemaakt.

Persoonsgegevens van de steller en de ondertekenaar worden gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

